

Bokslutsstatistik för företag 2015–2016

Fortsatt försiktig ökning av omsättningen

Den totala *omsättningen* för de företag som ingår i undersökningen har ökat med 1,1 procent under år 2016, från ca 2 190 miljoner euro till ca 2 210 miljoner. *Rörelseresultatet* minskade däremot med ca 1,1 procent, från ca 128 miljoner euro till ca 127 miljoner euro.

Räkenskapsperiodens vinst minskade i sin tur med ca 24,3 procent mellan år 2015 och 2016, från ca 147 miljoner euro till ca 112 miljoner euro. Det bör dock påpekas att enstaka extraordinära händelser stärkte räkenskapsperiodens vinst 2015.

Nästan hälften av rörelseintäkterna användes till kostnader för material och tjänster

Företagens totala rörelseintäkter (inklusive förändring i produktlager och tillverkning för eget bruk) var 2016 ca 2 290 miljoner euro. Av dessa användes ca 94,5 procent för att täcka rörelsekostnader av olika slag. Material och tjänster var den största kostnadsposten, ca 1 060 miljoner euro, och motsvarade 46,5 procent av rörelseintäkterna. Personalkostnader uppgick till ca 430 miljoner euro (18,8 procent av rörelseintäkterna). Av- och nedskrivningar motsvarade sammanlagt ca 110 miljoner euro (4,7 procent). Övriga rörelsekostnader uppgick till ca 560 miljoner euro (24,5 procent). Rörelseresultatet motsvarade således ca 5,5 procent av de totala rörelseintäkterna.

Tillfredsställande men försvagad lönsamhet

Bästa lönsamheten finns inom branscherna *företagstjänster* och *tillverkningsindustrin*. De flesta lönsamhetsindikatorer visar att *hotell- och restaurangbranschen* länge har haft sämst lönsamhet av de branscher som granskats i denna statistik, men lönsamheten för branschen som helhet kan ändå anses vara nöjaktig. De betalda *direkta skatterna* har ökat för majoriteten av branscherna, och för samtliga branscher sammantaget, för andra året i rad. Personalkostnadernas andel av omsättningen var klart högst i hotell- och restaurangbranschen samt branscherna företags- och personliga tjänster. Sett till helheten kan lönsamheten inom den åländska ekonomin betraktas som tillfredsställande men lönsamhetsnyckeltalen ser för de flesta branscher något svagare ut jämfört med ett år tidigare.

Åländska företag har i allmänhet stark kapitalstruktur

Bäst soliditet har branschen *företagstjänster*, men även branscherna *sjötransport, övrig transport, partihandel, bygg* och *tillverkningsindustrin* har god soliditet. Bäst likviditet har partihandeln, men även branscherna sjötransport och företagstjänster uppvisar starka siffror. Hotell- och restaurangbranschen har klart sämre soliditet och likviditet än övriga branscher. Sett över hela ekonomin är de åländska bolagens kapitalstruktur stark med en hög andel eget kapital.

Beskrivning av statistiken

Bokslutsstatistiken för de åländska företagen baseras på underlag från skatteförvaltningens EVR-register med beskattningsuppgifter från näringsidkare, yrkesutövare och samfund. Materialet har kompletterats med uppgifter ur företagsregistret och Ålands arbetsställeregister. Vissa kontroller och bearbetningar av bristfälliga uppgifter har gjorts av både ÅSUB och Statistikcentralen i Helsingfors. Samtliga uppgifter för år 2016 gäller för den redovisningsperiod som avslutades under perioden 1.1.2016 – 31.12.2016. Räkenskapsperioden för de flesta företagen som ingår i statistiken är kalenderåret.

Statistiken för år 2016 innehåller bokslutsuppgifter om branscherna tillverkningsindustri, byggverksamhet, handel (parti- och detaljhandel), hotell- och restaurangverksamhet, transport (sjötransport och övrig transport) samt tjänstebranschen (företagstjänster och personliga tjänster). Branscherna finansiell verksamhet samt primärnäringarna har inte tagits med i undersökningen på grund av deras speciella resultatstruktur.

Näringsgrensindelningen i bokslutsstatistiken följer standarden för Finlands näringsgrensindelning (NI-2008), vilken är knuten till den internationella NACE-klassificeringen rev. 2 (National Activities Classification of Economics). Branschkoderna som används i denna publikation finns definierade i *bilaga 1*.

Publikationens statistik finns publicerad i form nerladdningsbara databaser på:

https://pxweb.asub.ax/PXWeb/pxweb/sv/Statistik/Statistik_FO/

Det totala antalet företag som ingår i undersökningen för år 2016 är 972, antalet företag per bransch som presenteras i rapporten överstiger 20. Merparten av företagen i underlagsmaterialet består av fåmannaföretag, större delen representerar den grupp som har 0 till 4 anställda. De företagsformer som statistiken omfattar är andelslag, aktiebolag, kommanditbolag, beskattningssammanslutning samt öppet bolag. Samtliga företag som ingår i statistiken har totala rörelseintäkter (omsättning + rörelsens övriga intäkter) som överstiger 20 000 euro. T.ex. enskilda näringsidkare (yrkesutövare och näringsidkare) har utelämnats.

För de nyckeltal som framräknats kan samtliga uppgifter hämtas direkt ur företagens offentliga årsredovisningar. Mer specifika nyckeltal har utelämnats eftersom tillgång till företagens interna uppgifter saknas. För mer detaljerad beskrivning av nyckeltalen hänvisas läsaren till rapporten "*Bokslutsstatistik för företag 2002–2004*" (Statistik 2006:5), eller till ett kort memorandum om nyckeltalen (Bilaga 2 till detta meddelande). Både rapporten och memorandumet finns på ÅSUBs webbsida (inom statistikområde Företag):

<https://www.asub.ax/sv/statistik/foretag>

Slutligen bör det även observeras att samtliga summor uppges i löpande priser (inflationen har inte beaktats), varför de reella ökningarna från år till år är något lägre än den uppgivna medan de reella minskningarna är något högre. Jämförelser med sysselsättning samt BNP-uppgifter (bruttonationalprodukt till baspris) grundar sig på 2015-års statistik dels för att följa samma mönster som i tidigare publikationer, dels då 2016-års uppgifter inte ännu fanns tillgängliga vid publiceringstillfället. Branschvisa totala sysselsättningsuppgifter innefattar även de arbetsplatser som innehas av personer bosatta utanför Åland.

Viss ökning av omsättningen, direkta skatterna ökade för andra året i rad

Den totala *omsättningen* för de företag som ingår i undersökningen ökade med 1,1 procent från år 2015 till år 2016, från ca 2 190 miljoner euro till ca 2 210 miljoner. Samtidigt minskade *räkenskapsperiodens resultat* med 24,3 procent, från ca 147 miljoner euro till ca 112 miljoner euro. Även *rörelseresultatet* minskade 2016, med ca 1,4 miljoner (1,1 procent). Det bör dock påpekas att enstaka extraordinära händelser inom *tillverkningsindustrin* och *sjötransportbranschen* innebar kraftigt höjda resultat 2015. Utvecklingen för vissa utvalda poster ur resultaträkningen för åren 2001–2016 redovisas i *Tabell 1*.

Tabell 1: Utvalda poster ur resultaträkningen åren 2001–2016, samtliga företag (löpande priser)

	Omsättning	Personal- kostnader	Rörelse- resultat	Finansiella intäkter och kostnader	Direkta skatter	Räkenskaps- periodens resultat
Miljoner euro						
2001	1 452,5	-278,9	132,4	27,6	-37,2	110,3
2002	1 522,8	-275,3	122,0	28,2	-37,4	105,1
2003	1 602,3	-295,5	133,3	11,2	-41,5	105,0
2004	1 513,0	-279,6	110,8	49,8	-36,4	122,9
2005	1 626,6	-319,2	114,5	3,4	-25,8	109,5
2006	1 678,7	-299,3	173,2	-9,6	-35,9	120,8
2007	1 805,5	-355,6	182,4	-20,9	-38,3	131,0
2008	1 939,5	-365,9	121,6	-29,4	-19,0	55,5
2009	1 884,7	-360,0	156,6	-2,0	-30,4	107,4
2010	2 010,3	-367,4	134,4	-4,7	-25,7	97,5
2011	1 983,2	-359,4	101,6	8,0	-25,4	91,6
2012	2 051,9	-375,3	87,3	-4,3	-18,0	196,5
2013	2 158,3	-392,7	118,4	-7,1	-15,8	120,2
2014	2 173,6	-417,3	108,8	-2,8	-15,7	128,8
2015	2 188,0	-424,5	127,9	40,7	-21,6	147,4
2016	2 211,8	-430,3	126,5	12,7	-23,7	111,6
Årsförändring, procent						
2001–2002	4,8	-1,3	-7,9	2,0	0,5	-4,7
2002–2003	5,2	7,3	9,3	-60,3	11,0	-0,1
2003–2004	-5,6	-5,4	-16,9	345,7	-12,2	17,1
2004–2005	7,5	14,2	3,4	-93,2	-29,2	-11,0
2005–2006	3,2	-6,2	51,3	-384,1	39,4	10,4
2006–2007	7,6	18,8	5,3	118,9 *	6,5	8,4
2007–2008	7,4	2,9	-33,3	40,3 *	-50,5	-57,6
2008–2009	-2,8	-1,6	28,8	-93,3 **	60,3	93,5
2009–2010	6,7	2,1	-14,2	140,3 *	-15,5	-9,3
2010–2011	-1,3	-2,2	-24,4	-269,7 **	-1,1	-6,0
2011–2012	3,5	4,4	-14,0	-152,8	-29,1	114,4
2012–2013	5,2	4,6	35,5	66,5 *	-12,1	-38,8
2013–2014	0,7	6,3	-8,1	-60,6 **	-1,1	7,2
2014–2015	0,7	1,7	17,6	-1554,3 **	37,3	14,5
2015–2016	1,1	1,4	-1,1	-68,7	9,9	-24,3

*) Notera att det handlar om en negativ utveckling, kostnaderna ökar/intäkterna minskar.

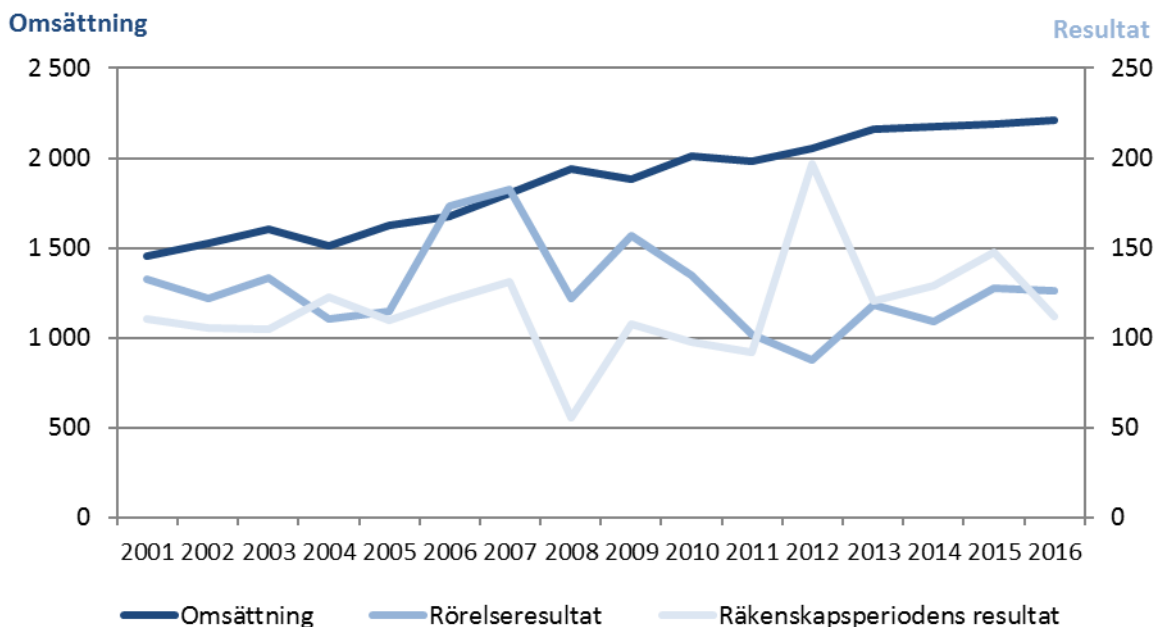
***) Positiv utveckling, kostnaderna minskar/intäkterna ökar.

Ur tabellen ovan kan man dessutom utläsa att *personalkostnaderna* precis som året före hade en svag tillväxt under 2016 (1,4 procent). Posten *finansiella intäkter och kostnader* minskade kraftigt (ca 69 procent) 2016 efter att ha varit exceptionellt hög 2015. De betalda *direkta skatterna* ökade för andra året i rad.

Figur 1: Företagens omsättning och resultat år 2001–2016 (löpande priser), miljoner euro

Figur 1 illustrerar ovan nämnda utveckling i diagramform: en fortsatt försiktig tillväxt av omsättningen följs åt av en liten minskning av rörelseresultatet och en större minskning av räkenskapsperiodens resultat. Det bör betonas att på grund av det åländska näringslivets ringa storlek kan olika bokföringstekniska åtgärder få stor genomslagskraft i statistiken (exempelvis avskrivningar eller reserveringar).

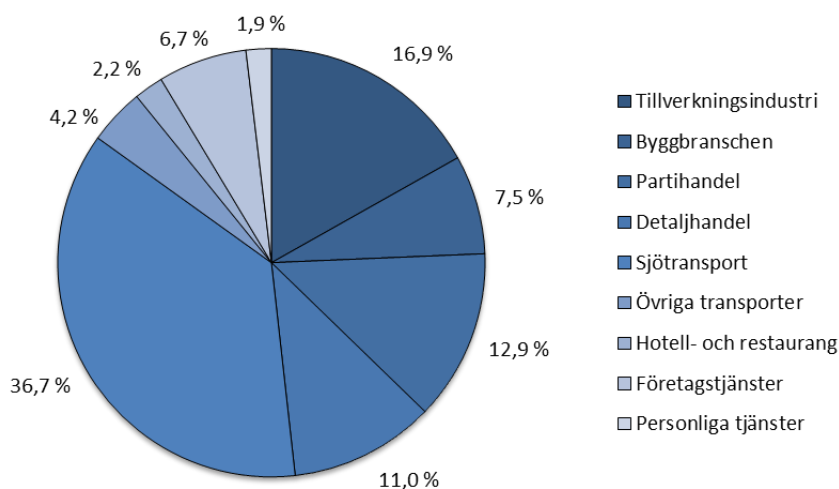
Figur 1: Företagens omsättning och resultat år 2001–2016 (löpande priser), miljoner euro

Sjötransportbranschen stod för en dryg tredjedel av både omsättning och rörelseresultat

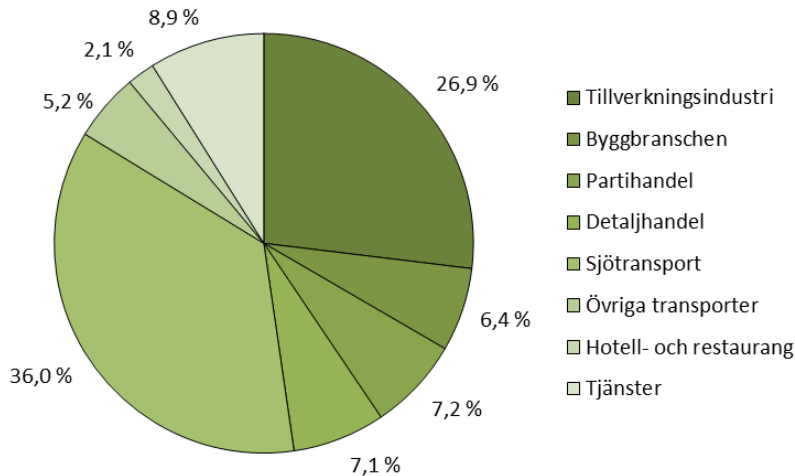
Sett till omsättningen är sjötransportbranschen Ålands absolut viktigaste näringsgren, år 2016 stod sjötransportbranschen för den största andelen av omsättningen (ca 36,7 procent), andra relativt stora branscher är tillverkningsindustri (ca 16,9 procent), partihandel (ca 12,9 procent) samt detaljhandel (ca 11,0 procent). Branschernas andel av omsättningen illustreras nedan i Figur 2.

Figur 2: Branschernas andel av omsättningen år 2016

Sjötransportbranschen hade även den största andelen av *rörelseresultatet* med ca 36,0 procent (ca 37,8 procent 2015), följt av tillverkningsbranschen som hade ca 26,9 procent (ca 27,2 procent 2015), tjänstebranscherna som hade ca 8,9 procent (ca 9,2 procent 2015) och partihandeln som hade 7,2 procent (7,5 procent 2015). Branschernas andel av det totala rörelseresultatet illustreras i *Figur 3. Företagstjänster och personliga tjänster* är här hopslagna till branschen *tjänster*.

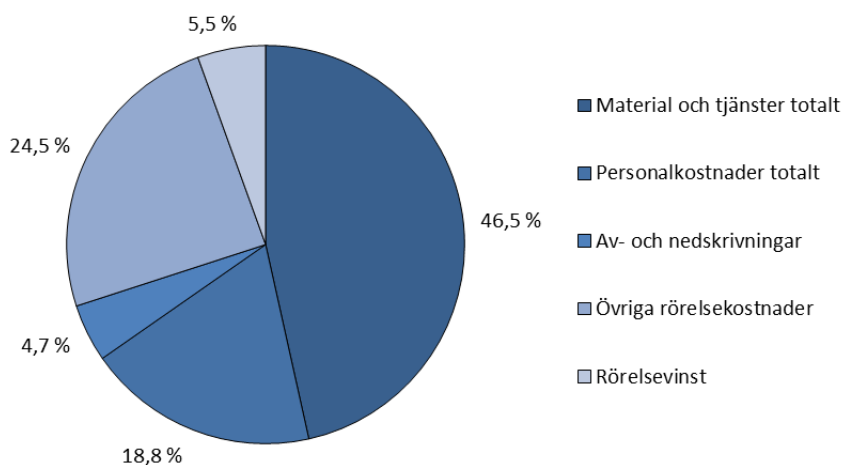
Figur 3: Branschernas andel av rörelseresultatet år 2016

Nästan hälften av rörelseintäkterna användes till kostnader för material och tjänster

År 2016 hade företagen totala rörelseintäkter (inklusive förändring i produktlager och tillverkning för eget bruk) på ca 2 290 miljoner euro. Som framgår av *Figur 4* användes 94,5 procent av intäkterna för att täcka rörelsekostnader av olika slag. Material och tjänster var den största kostnadsposten, ca 1 060 miljoner euro, vilket motsvarade 46,5 procent av rörelseintäkterna. Personalkostnader uppgick till ca 430 miljoner euro (18,8 procent). Av- och nedskrivningar motsvarade sammanlagt ca 110 miljoner euro (4,7 procent). Övriga rörelsekostnader uppgick till ca 560 miljoner euro (24,5 procent). Totalt uppgick rörelsekostnaderna till ca 2 160 miljoner euro, vilket ger ett rörelseresultat på ca 130 miljoner euro (5,5 procent av rörelseintäkterna).

Figur 4: Rörelseintäkter fördelat på rörelsekostnader och rörelseresultat år 2016, samtliga företag

Tabell 2 nedan illustrerar utvecklingen för vissa utvalda poster ur balansräkningen för åren 2001–2016. Balansomslutningen har växt de flesta åren sedan millennieskiftet. År 2016 minskade den emellertid med ca 100 miljoner euro (3,5 procent). Fordringarna minskade med 3,6 procent och de *materiella tillgångarna* minskade med 3,5 procent. Det egna kapitalet ökade med 1,0 procent medan det främmande kapitalet minskade med 6,0 procent. Den minskade totala balansomslutningen beror främst på en minskad balansomslutning för sjötransportbranschen. Antalet företag som ingår i undersökningen ökade med 0,3 procent, dvs. med tre stycken från år 2015.

Tabell 2: Utvalda poster ur balansräkningen åren 2001–2016, samtliga företag (löpande priser)

	Balans- omslutning	Materiella tillgångar totalt	Fordringar totalt	Eget kapital	Främmande kapital	Antal företag
Miljoner euro / antal företag						
2001	1 529,2	705,2	208,5	528,1	693,7	712
2002	1 550,8	690,6	242,8	571,2	669,8	715
2003	1 585,7	676,5	246,0	587,9	679,7	695
2004	1 786,3	823,4	245,8	674,7	813,8	698
2005	1 812,5	791,6	342,7	715,4	810,9	724
2006	1 772,5	771,4	276,0	646,2	822,9	765
2007	1 948,5	788,9	324,1	760,9	918,1	826
2008	2 293,4	969,6	423,0	747,8	1 253,6	858
2009	2 293,0	986,2	341,2	767,9	1 219,0	893
2010	2 323,3	895,4	466,7	810,7	1 195,9	888
2011	2 373,3	892,8	480,7	835,5	1 219,0	903
2012	2 519,4	1 039,5	520,5	980,8	1 212,3	923
2013	2 835,9	1 187,3	676,7	1 106,1	1 368,2	942
2014	2 678,4	1 102,0	503,5	938,3	1 365,1	937
2015	2 841,5	1 163,6	554,3	991,8	1 442,8	969
2016	2 741,4	1 123,1	534,4	1 001,8	1 356,3	972
Årsförändring, procent						
2001–2002	1,4	-2,1	16,4	8,2	-3,5	0,4
2002–2003	2,2	-2,0	1,3	2,9	1,5	-2,8
2003–2004	12,6	21,7	-0,1	14,8	19,7	0,4
2004–2005	1,5	-3,9	39,5	6,0	-0,4	3,7
2005–2006	-2,2	-2,6	-19,5	-9,7	1,5	5,7
2006–2007	9,9	2,3	17,4	17,8	11,6	8,0
2007–2008	17,7	22,9	30,5	-1,7	36,5	3,9
2008–2009	0,0	1,7	-19,3	2,7	-2,8	4,1
2009–2010	1,3	-9,2	36,8	5,6	-1,9	-0,6
2010–2011	2,2	-0,3	3,0	3,1	1,9	1,7
2011–2012	6,2	16,4	8,3	17,4	-0,5	2,2
2012–2013	12,6	14,2	30,0	12,8	12,9	2,1
2013–2014	-5,6	-7,2	-25,6	-15,2	-0,2	-0,5
2014–2015	6,1	5,6	10,1	5,7	5,7	3,4
2015–2016	-3,5	-3,5	-3,6	1,0	-6,0	0,3

God lönsamhet inom tillverkningsindustrin

Bokslutsstatistiken för år 2016 omfattar 107 företag inom *tillverkningsindustrin*. De olika näringsgrenar som finns representerade inom tillverkningsindustrin finns bifogade sist i meddelandet. De företag inom tillverkningsindustrin som undersökningen omfattar sysselsatte tillsammans ca 1 100 personer år 2016. Företagens storlek varierar från enmansföretag till företag med över hundra anställda. I undersökningsmaterialet utgör *livsmedel- och dryckestillverkning* den största undergruppen inom industribranschen¹ följt av *försörjning av el, gas, värme och kyla; tillverkning av metallvaror* samt *trävaruindustri*. *Tillverkningsindustrin* stod för ca 7,0 procent av det totala antalet arbetsplatser på Åland samt 7,5 procent av Ålands BNP år 2015.

Tabell 3 visar resultat- och balansräkningen för tillverkningsindustrin totalt för åren 2015–2016. År 2016 var *omsättningen* ca 373 miljoner euro, en ökning med 1,5 procent från år 2015. Den största kostnadsposten är *material och tjänster totalt* där utgifterna var ca 190 miljoner euro. *Rörelsevinsten* var år 2016 ca 34,1 miljoner euro, vilket var 2,3 procent lägre än under 2015. Andra betydande kostnadsposter var *personalkostnader totalt* som uppgick till ca 71,5 miljoner euro samt *övriga rörelsekostnader* som uppgick till ca 63,4 miljoner euro. År 2015 redovisades en *räkenskapsperiodens vinst* på ca 36,3 miljoner euro, vilket var ca 29,5 procent lägre än 2015. Finansiella intäkter och kostnader har de senaste åren haft avgörande betydelse för tillverkningsindustrins resultat. Dessa uppgick 2016 till ca 10,9 miljoner euro, vilket var en minskning med 54,9 procent från föregående år.

I balansräkningen var *balansomslutningen* år 2016 ca 702 miljoner euro (år 2015 ca 724 miljoner euro). På den aktiva sidan är de största posterna *materiella tillgångar totalt* (ca 247 miljoner euro), *fordringar totalt* (ca 183 miljoner euro) samt *placeringar totalt* (ca 155 miljoner euro). På den passiva sidan är det *egna kapitalet* ca 300 miljoner euro och det *främmande kapitalet* ca 361 miljoner euro.

I *Tabell 4* presenteras de olika finansiella nyckeltalen för *tillverkningsindustrin*. Nyckeltalen försvagades något 2016, men är fortfarande goda både vad gäller lönsamhet och kapitalstruktur. *Avkastningsprocenten på investerat kapital* är klart högre än skuldräntan, vilket innebär att avkastningen på det kapital företaget anskaffat är större än vad ersättningen för det till långivare är. *Driftsbidragsprocenten* borde inom industrin vara mellan 10 – 25 procent, och med 14,5 procent uppfyller *tillverkningsindustrin* som helhet detta mål. *Rörelseresultatprocenten* för branschen som helhet är nöjaktig och nettoresultatprocenten är klart positiv. Tillverkningsindustrin som helhet kännetecknas av god soliditet och kassalikviditet. Balanslikviditeten kan karakteriseras som tillfredsställande. Positivt är även att medianvärden för såväl soliditet som likviditet ser goda ut.

¹ Sett till antalet företag i grundmaterialet.

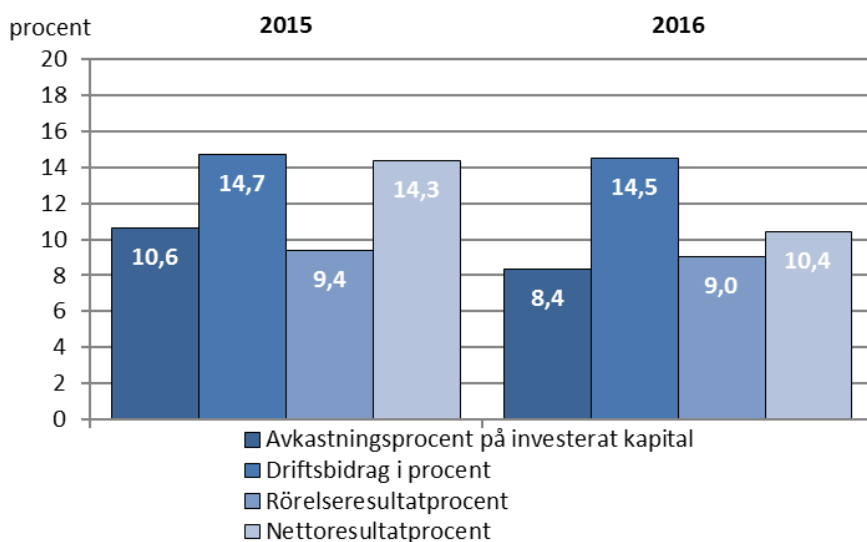
Tabell 3: Tillverkningsindustrins totala resultat- och balansräkning

	2015	2016
Antal företag	107	107
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro		
Omsättning	367 226	372 703
Förändring i produktlager (ökning+/- minskning-)	-294	-512
Tillverkning för eget bruk	3 416	2 306
Övriga rörelseintäkter	4 453	5 683
Material och tjänster totalt	-185 811	-190 240
Personalkostnader totalt	-71 138	-71 546
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-19 749	-20 910
Övriga rörelsekostnader	-63 251	-63 420
Rörelsevinst (-förlust)	34 852	34 064
Finansiella intäkter och kostnader totalt	24 194	10 914
Vinst (-förlust) före extraordinära poster	59 046	44 978
Extraordinära poster totalt	-1 161	-779
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	57 884	44 199
Bokslutsdispositioner totalt	-664	-2 475
Direkta skatter totalt	-5 747	-5 454
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	51 474	36 270
BALANSRÄKNING i 1 000 euro		
AKTIVA		
Immateriella tillgångar totalt	13 083	11 638
Materiella tillgångar totalt	266 049	246 782
Placeringar totalt	159 991	154 805
Bestående aktiva	439 123	413 224
Omsättningstillgångar totalt	56 297	58 447
Fordringar totalt	191 485	182 761
Finansiella värdepapper totalt	2 350	2 417
Kassa och banktillgodohavanden	34 264	45 235
Rörliga aktiva totalt	284 397	288 861
Aktiva totalt	723 520	702 085
PASSIVA		
Eget kapital totalt	305 002	300 001
Ackumulerade bokslutsdispositioner	50 462	40 775
Obligatoriska reserveringar totalt	110	169
Långfristigt främmande kapital totalt	208 135	177 659
Kortfristigt främmande kapital totalt	159 811	183 482
Passiva totalt	723 520	702 085

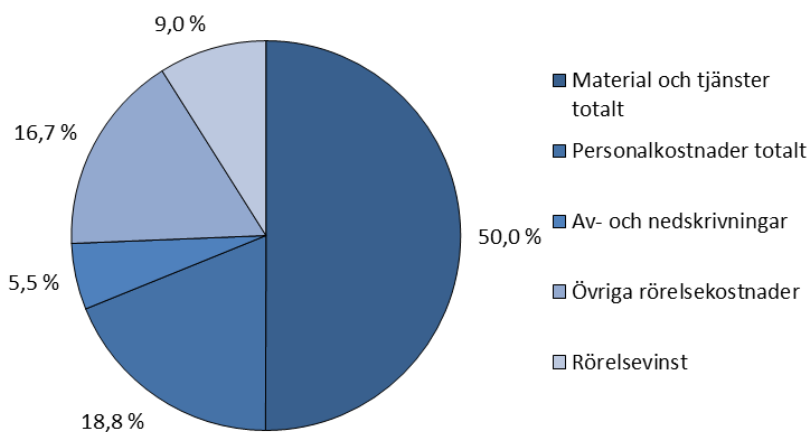
Tabell 4: Tillverkningsindustrins nyckeltal

Nyckeltal	2016			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	378 386			
Omsättning i 1 000 euro	372 703			
Avkastningsprocent på investerat kapital	8,4	0,4	7,6	17,3
Skuldränta	1,3	0,0	0,7	1,9
Driftsbidrag i procent	14,5	2,6	11,6	20,8
Rörelseresultatprocent	9,0	0,4	5,4	13,3
Nettoresultatprocent	10,4	0,0	4,5	10,0
Personalkostnader i procent av omsättningen	19,2	10,7	23,4	39,3
Soliditet	48,5	17,0	43,5	78,8
Kassalikviditet	1,3	0,7	1,4	4,4
Balanslikviditet	1,6	1,2	1,9	4,9

Figur 5: Tillverkningsindustrins resultatnyckeltal

Figur 6: Tillverkningsindustrins rörelseintäkter fördelat på rörelsekostnader och rörelseresultat år 2016

God soliditet för byggbranschen

För år 2016 ingick 143 företag inom *byggbranschen* i bokslutsstatistiken. De företag som ingår i bokslutsstatistiken sysselsatte tillsammans ca 700 personer. Byggbranschen stod för ca 6,2 procent av det totala antalet arbetsplatser på Åland år 2015 och dess andel av BNP år 2014 var ca 4,6 procent. Byggbranschen domineras av de två underbranscherna *byggande av hus* samt *specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet*, både i omsättning och i antal företag.

Tabell 5 visar resultat- och balansräkningen för byggbranschen totalt. Byggbranschen uppvisade under år 2016 en *omsättning* på ca 165 miljoner euro (en ökning med 23,8 procent). De största kostnadsposterna var *material och tjänster totalt* på ca 106 miljoner euro (en ökning med 19,7 procent) och *personalkostnader totalt* på ca 35 miljoner euro (en ökning med 1,8 procent). *Räkenskapsperiodens vinst* var ca 7,4 miljoner euro (en minskning med 19,8 procent från år 2015).

Inom byggbranschen är det några större företag som står för större delen av omsättningen: de tio största företagen stod för ca 57 procent av byggbranschens omsättning 2016 (ca 48 procent 2015). Dessa företag stod samtidigt för ca 47 procent av vinsten (ca 39 procent år 2015). De allra största byggprojekten kan ha relativt stor inverkan på branschens olika nyckeltal beroende på vilken fas projekten befinner sig i, vilket 2016 t.ex. kan ses i den ökade omsättningen och det minskade främmande kapitalet.

Balansomslutningen för byggbranschen var ca 134 miljoner euro år 2016 (en minskning med ca 15,9 procent). De största posterna på den aktiva sidan var *materiella tillgångar totalt* (ca 37,7 miljoner euro), *omsättningstillgångar totalt* (ca 35,2 miljoner euro), *fordringar totalt* (ca 24,8 miljoner euro) samt *placeringar totalt* (ca 16,1 miljoner euro). På den passiva sidan är det *egna kapitalet* ca 64,4 miljoner euro och det *främmande kapitalet* ca 67,9 miljoner euro. Både det egna och det främmande kapitalet minskade därmed 2016 (med 7,4 respektive 23,0 procent). De största förändringarna jämfört med 2015 på den aktiva sidan är att de materiella tillgångarna ökat med ca 6,1 miljoner (19,4 procent) samtidigt som omsättningstillgångarna minskat med ca 14,7 miljoner euro (29,5 procent), *fordringar totalt* minskat med ca 9,2 miljoner (27,0 procent) och *placeringarna totalt* minskat med 8,5 miljoner (34,6 procent). Den största förändringen på den passiva sidan är att det kortfristiga främmande kapitalet minskat med ca 22,0 miljoner euro (29,5 procent).

Tabell 6 presenterar de olika nyckeltalen för byggbranschen. En analys av nyckeltalen visar att byggbranschen är relativt välmående. De nyckeltal som visar lönsamhetsstrukturen har dock försämrats jämfört med 2015. Varken *driftsbidraget i procent* och *rörelseresultatprocenten* kan anses vara nöjaktiga. *Nettoresultatprocenten* är dock positiv och *avkastningsprocenten på investerat kapital* är i likhet med tidigare år betydligt högre än *skuldräntan*, vilket är bra. *Personalkostnaderna i procent av omsättningen* var 21,1 procent för byggbranschen år 2016. Nyckeltalen som visar kapitalstrukturen har till skillnad från lönsamhetsnyckeltalen förstärkts något jämfört med 2015. *Soliditetsprocenten* är fortsatt mycket god och låg 2016 på 49 procent. Likviditeten kan fortsättningsvis betecknas som tillfredsställande. Likviditeten uppvisar en variation mellan företagen, där den undre kvartilen uppvisar svaga värden medan den övre kvartilen visar mycket goda siffror.

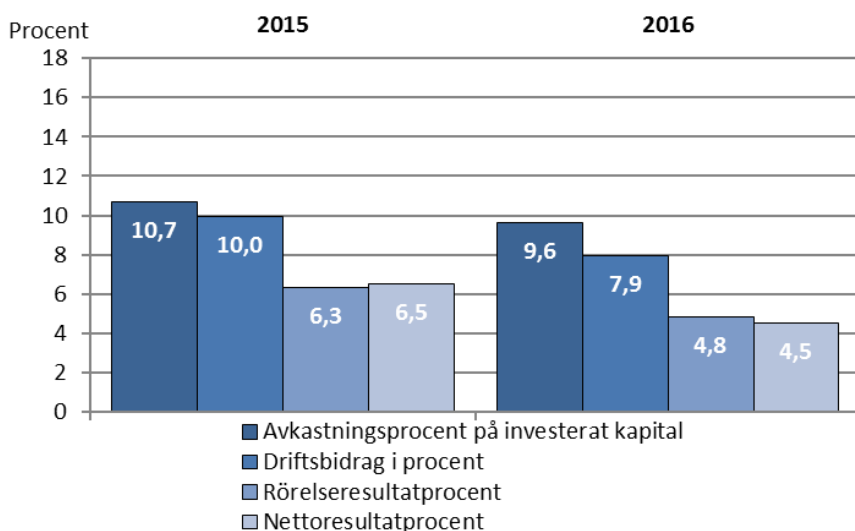
Tabell 5: Byggbranschens totala resultat- och balansräkning

	2015	2016
Antal företag	143	143
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro		
Omsättning	133 661	165 440
Förändring i produktlager (ökning+/- minskning-)	10 759	1 041
Tillverkning för eget bruk	1 285	-904
Övriga rörelseintäkter	4 525	2 884
Material och tjänster totalt	-88 887	-106 355
Personalkostnader totalt	-34 300	-34 931
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-5 061	-5 166
Övriga rörelsekostnader	-13 277	-13 849
Rörelsevinst (-förlust)	8 706	8 159
Finansiella intäkter och kostnader totalt	2 016	1 273
Vinst (-förlust) före extraordinära poster	10 722	9 432
Extraordinära poster totalt	160	24
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	10 882	9 456
Bokslutsdispositioner totalt	43	-225
Direkta skatter totalt	-1 742	-1 862
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	9 183	7 369
BALANSRÄKNING i 1 000 euro		
AKTIVA		
Immateriella tillgångar totalt	1 284	1 272
Materiella tillgångar totalt	31 560	37 686
Placeringar totalt	24 673	16 139
Bestående aktiva	57 516	55 097
Omsättningstillgångar totalt	49 872	35 169
Fordringar totalt	34 012	24 814
Finansiella värdepapper totalt	785	933
Kassa och banktillgodohavanden	17 250	18 138
Rörliga aktiva totalt	101 920	79 054
Aktiva totalt	159 437	134 151
PASSIVA		
Eget kapital totalt	69 607	64 429
Ackumulerade bokslutsdispositioner	1 535	1 665
Obligatoriska reserveringar totalt	149	178
Långfristigt främmande kapital totalt	13 320	15 101
Kortfristigt främmande kapital totalt	74 826	52 778
Passiva totalt	159 437	134 151

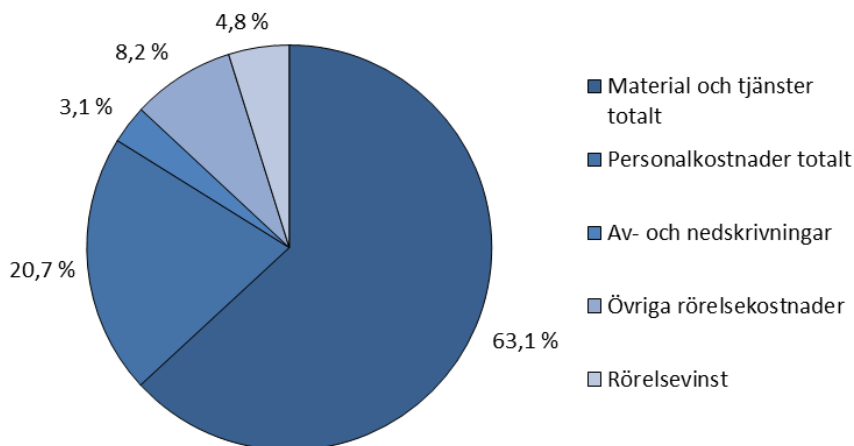
Tabell 6: Byggbranschens nyckeltal

Nyckeltal	2016			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	168 325			
Omsättning i 1 000 euro	165 440			
Avkastningsprocent på investerat kapital	9,6	-0,9	8,9	28,8
Skuldränta	0,9	0,1	0,9	2,0
Driftsbidrag i procent	7,9	3,0	10,3	22,6
Rörelseresultatprocent	4,8	-0,2	6,1	14,8
Nettoresultatprocent	4,5	-1,0	4,4	13,0
Personalkostnader i procent av omsättningen	21,1	11,5	25,3	35,6
Soliditet	49,3	13,9	44,1	76,4
Kassalikviditet	0,8	0,5	1,3	3,1
Balanslikviditet	1,5	0,9	1,6	3,6

Figur 7: Byggbranschens resultatnyckeltal

Figur 8: Byggbranschens rörelseintäkter fördelat på rörelsekostnader och rörelseresultat år 2016

Varierande resultat inom handeln

Handeln är här uppdelad i parti- och detaljhandel. *Partihandeln* i undersökningen omfattar 81 företag och antalet sysselsatta uppgick till ca 430 år 2016. *Detaljhandeln* i sin tur representeras i undersökningen av 152 företag, som tillsammans sysselsatte ca 730 personer år 2016. Partihandeln stod för ca 2,3 procent av det totala antalet arbetsplatser år 2015, medan detaljhandelns andel av arbetsplatserna var ca 6,9 procent (sammanlagt 9,2 procent). Partihandelns andel av BNP uppgick till ca 2,1 procent år 2015 medan detaljhandelns andel var ungefär 4,2 procent (sammanlagt 6,3 procent). Den låga BNP-andelen för detaljhandeln i jämförelse med sysselsättningen visar på en lägre arbetsproduktivitet än i den övriga ekonomin.

Resultat- och balansräkningen för partihandeln totalt presenteras i *Tabell 7*, medan detaljhandelns resultat- och balansräkning presenteras i *Tabell 8*. Partihandelns *omsättning* var år 2016 ca 285 miljoner euro, medan detaljhandelns omsättning var ca 243 miljoner euro. Den sammanlagda omsättningen inom handeln var alltså ca 528 miljoner euro år 2016 (531 miljoner euro år 2015). Effekten av att företag byter branschtillhörighet var ovanligt stor 2016, då ett större företag bytte branschtillhörighet från detaljhandeln till partihandeln. Bytet stod för över hälften av branschernas omsättningsförändringar 2015–2016.

Inom partihandeln är det några få stora företag som dominerar branschen, av partihandelns 81 företag stod de fem största företagen för ca 63 procent av branschens totala omsättning. Samtidigt stod dock dessa fem företag bara för ca 21 procent av vinsten. Inom detaljhandeln stod de fem största bolagen för ca 50 procent av omsättningen och för ca 33 procent av vinsten.

För både parti- och detaljhandeln är den största kostnadsposten *material och tjänster totalt* (226 miljoner euro respektive 184 miljoner euro). *Rörelsevinsten* var för partihandeln ca 9,1 miljoner euro och för detaljhandeln ca 9,0 miljoner euro. *Räkenskapsperiodens vinst* var för partihandeln ca 11,4 miljoner euro (en minskning med 35,8 procent från 2015). För detaljhandeln var *räkenskapsperiodens vinst* oförändrad på 4,6 miljoner euro.

Balansomslutningen var för partihandeln ca 296 miljoner euro och för detaljhandeln ca 151 miljoner euro. För partihandeln var den största posten på den aktiva sidan *placeringar totalt* (ca 104 miljoner euro) medan det för detaljhandeln var *materiella tillgångar* (ca 51 miljoner euro). För partihandeln var det *egna kapitalet* ca 157 miljoner euro och det *främmande kapitalet* ca 137 miljoner euro. Detaljhandelns *egna kapital* var ca 59 miljoner euro och det främmande kapitalet ca 95 miljoner euro.

De olika nyckeltalen för partihandeln presenteras i *Tabell 9*, medan detaljhandelns nyckeltal presenteras i *Tabell 10*. Detaljhandelns *avkastningsprocent på investerat kapital* förbättrades 2016, medan partihandelns försämrades. Trots partihandelns försämring är bägge branschens avkastning fortsatt klart högre än branschernas skuldränta. Driftsbidragsprocenten borde inom handeln vara mellan 2 – 10 procent, och både parti- och detaljhandeln som helhet uppfyller detta mål. *Rörelseresultatprocenten* kan dock, i likhet med de två senaste åren, betecknas som svag för både parti- och detaljhandeln. Vad gäller rörelse- och nettoresultatprocenten varierar det dock rätt mycket mellan olika företag, de övre kvartilerna för både parti- och detaljhandel visar goda eller nöjaktiga värden medan nyckeltalen i den undre kvartilen är negativa. Soliditeten är god för partihandeln och tillfredsställande för detaljhandeln. Detaljhandelns likviditet försämrades något under 2015 medan partihandelns är oförändrad. Både *kassa- och balanslikviditeten* är tillfredsställande för detaljhandeln, medan båda nyckeltalen är goda för partihandeln.

Tabell 7: Partihandelns totala resultat- och balansräkning

	2015	2016
Antal företag	87	81
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro		
Omsättning	235 004	285 394
Förändring i produktlager (ökning+/ minskning-)	-9	99
Tillverkning för eget bruk	0	0
Övriga rörelseintäkter	3 283	3 991
Material och tjänster totalt	-186 863	-226 253
Personalkostnader totalt	-19 042	-23 766
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-3 740	-3 867
Övriga rörelsekostnader	-24 942	-26 513
Rörelsevinst (-förlust)	3 692	9 086
Finansiella intäkter och kostnader totalt	7 762	364
Vinst (-förlust) före extraordinära poster	11 454	9 450
Extraordinära poster totalt	8 369	4 635
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	19 823	14 085
Bokslutsdispositioner totalt	365	-98
Direkta skatter totalt	-2 368	-2 545
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	17 820	11 442
BALANSRÄKNING i 1 000 euro		
AKTIVA		
Immateriella tillgångar totalt	2 130	2 582
Materiella tillgångar totalt	33 217	45 289
Placeringar totalt	106 458	104 429
Bestående aktiva	141 804	152 301
Omsättningstillgångar totalt	26 404	32 163
Fordringar totalt	98 641	90 948
Finansiella värdepapper totalt	637	6 477
Kassa och banktillgodohavanden	11 105	14 281
Rörliga aktiva totalt	136 787	143 868
Aktiva totalt	278 592	296 169
PASSIVA		
Eget kapital totalt	150 452	157 125
Ackumulerade bokslutsdispositioner	1 267	1 700
Obligatoriska reserveringar totalt	0	0
Långfristigt främmande kapital totalt	50 218	67 345
Kortfristigt främmande kapital totalt	76 655	69 998
Passiva totalt	278 592	296 169

Tabell 8: Detaljhandelns totala resultat- och balansräkning

	2015	2016
Antal företag	158	152
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro		
Omsättning	295 996	243 088
Förändring i produktlager (ökning+/- minskning-)	5	-5
Tillverkning för eget bruk	6	0
Övriga rörelseintäkter	4 340	5 058
Material och tjänster totalt	-229 873	-184 427
Personalkostnader totalt	-31 079	-26 978
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-4 028	-3 553
Övriga rörelsekostnader	-25 730	-24 156
Rörelsevinst (-förlust)	9 637	9 027
Finansiella intäkter och kostnader totalt	-667	-148
Vinst (-förlust) före extraordinära poster	8 970	8 879
Extraordinära poster totalt	-1 807	-2 455
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	7 163	6 424
Bokslutsdispositioner totalt	-832	-632
Direkta skatter totalt	-1 330	-1 234
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	5 000	4 558
BALANSRÄKNING i 1 000 euro		
AKTIVA		
Immateriella tillgångar totalt	1 830	1 362
Materiella tillgångar totalt	58 343	50 581
Placeringar totalt	32 526	26 367
Bestående aktiva	92 699	78 310
Omsättningstillgångar totalt	31 253	25 371
Fordringar totalt	31 246	28 296
Finansiella värdepapper totalt	159	322
Kassa och banktillgodohavanden	12 176	18 492
Rörliga aktiva totalt	74 833	72 480
Aktiva totalt	167 532	150 789
PASSIVA		
Eget kapital totalt	58 525	49 239
Ackumulerade bokslutsdispositioner	6 757	6 440
Obligatoriska reserveringar totalt	0	0
Långfristigt främmande kapital totalt	43 028	34 474
Kortfristigt främmande kapital totalt	59 222	60 637
Passiva totalt	167 532	150 789

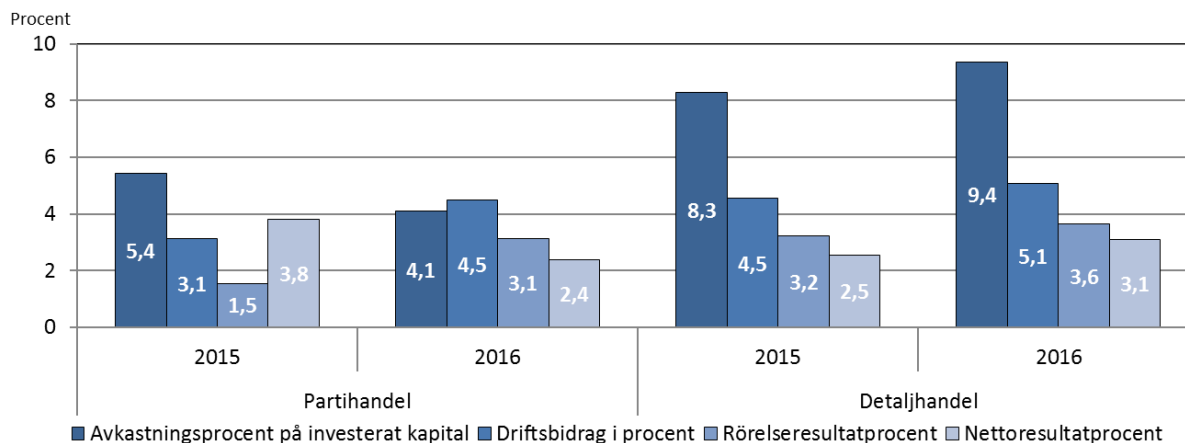
Tabell 9: Partihandelns nyckeltal

Nyckeltal	2016			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	289 385			
Omsättning i 1 000 euro	285 394			
Avkastningsprocent på investerat kapital	4,1	2,8	11,2	31,1
Skuldränta	1,5	0,0	0,6	2,1
Driftsbidrag i procent	4,5	0,6	5,7	20,1
Rörelseresultatprocent	3,1	-0,7	3,5	13,2
Nettoresultatprocent	2,4	-0,3	3,3	10,3
Personalkostnader i procent av omsättningen	8,3	2,6	8,6	28,3
Soliditet	53,6	14,0	44,6	78,0
Kassalikviditet	1,6	0,7	1,1	3,0
Balanslikviditet	2,1	1,1	1,9	4,8

Tabell 10: Detaljhandelns nyckeltal

Nyckeltal	2016			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	248 146			
Omsättning i 1 000 euro	243 088			
Avkastningsprocent på investerat kapital	9,4	0,4	12,2	32,9
Skuldränta	1,2	0,0	1,0	2,1
Driftsbidrag i procent	5,1	0,7	4,7	11,6
Rörelseresultatprocent	3,6	0,0	3,7	8,7
Nettoresultatprocent	3,1	-0,5	2,5	6,9
Personalkostnader i procent av omsättningen	11,1	7,5	14,7	25,0
Soliditet	36,9	4,0	34,0	63,5
Kassalikviditet	0,8	0,3	0,8	1,7
Balanslikviditet	1,2	1,1	1,7	3,5

Figur 9: Handelns resultatnyckeltal 2015–2016

Minskad balansomslutning för sjötransportbranschen

Transportbranschen har här indelats i två huvudgrupper, *sjötransport* och *övrig transport*. Dessa presenteras var för sig. Antal företag i undersökningen som ingick i sjöfartsbranschen var 27 stycken år 2016 och antalet anställda uppgick till ca 2 750. Underlaget inkluderar företag med varierande personalstorlek; nästan hälften av företagen sysselsätter 0 till 4 personer, men branschen innehåller även större rederier. De övriga transporterna, som omfattar land- och lufttransporter, stödtjänster till transport samt postverksamhet, bestod av 36 företag år 2016. Dessa sysselsatte tillsammans ca 500 arbetstagare. Branschen består till stor del av företag med ett fåtal anställda, men även här finns ett par stora företag. Transportbranschen stod för ca 17,6 procent av det totala antalet arbetsplatser år 2015, varav sjötransportbranschen stod för ca 13,4 procentenheter. Transportbranschens bidrag till BNP var år 2015 ca 24,2 procent, varav sjötransporterna stod för ca 20,3 procent.

Resultat- och balansräkningen för sjötransportbranschen presenteras i *Tabell 11*, medan den övriga transportbranschens resultat- och balansräkning presenteras i *Tabell 12*. Sjötransportbranschen omsatte under år 2016 ca 811 miljoner euro, medan den övriga transportbranschen omsatte ca 94 miljoner euro. Den största kostnadsposten för sjötransportbranschen var *övriga kostnader* (ca 355 miljoner euro). För den övriga transportbranschen var det *material och tjänster totalt* som var den största kostnadsposten med ca 30 miljoner euro. Sjötransportbranschen redovisade ett *rörelseresultat* på ca 45,6 miljoner euro medan övriga transportbranschens *rörelseresultat* var ca 6,6 miljoner euro. *Räkenskapsperiodens vinst* var ca 41,9 miljoner euro för sjötransportbranschen och ca 35,7 miljoner euro för övriga transportbranschen.

Sjötransportbranschens *omsättning* och resultat minskade 2016. Jämfört med år 2015 var *omsättningen* ca 9,1 miljoner euro mindre år 2016 (en minskning med 1,1 procent), medan *rörelseresultatet* minskade med ca 2,8 miljoner euro (5,8 procent) och *räkenskapsperiodens resultat* med ca 6,3 miljoner euro (14,9 procent). Även den övriga transportbranschen såg *omsättning* och resultat minska 2016. *Omsättningen* minskade med ca 2,1 miljoner euro (2,2 procent), *rörelseresultatet* med ca 1,5 miljoner euro (18,8 procent) och *räkenskapsperiodens resultat* med ca 3,8 miljoner euro (64 procent).

Balansomslutningen var för sjötransportbranschen ca 1 055 miljoner euro (7,0 procent nedgång från 2015), medan den var ca 128 miljoner euro för den övriga transportbranschen (1,3 procent ökning). Den aktiva sidan domineras både hos sjötransportbranschen och hos den övriga transportbranschen av *materiella tillgångar totalt* (ca 542 miljoner euro respektive ca 95 miljoner euro). Det *egna kapitalet* var hos sjötransportbranschen ca 265 miljoner euro medan det *främmande kapitalet* var ca 480 miljoner euro. Hos den övriga transportbranschen var det *egna kapitalet* ca 57,3 miljoner euro medan det *främmande kapitalet* var ca 58,2 miljoner euro.

Sjötransportbranschens olika nyckeltal presenteras i *Tabell 13*, medan den övriga transportbranschens nyckeltal presenteras i *Tabell 14*. Avkastningsprocenten på investerat kapital (ROI) är fortsättningsvis högre än skuldräntan för både sjötransportbranschen och den övriga transportbranschen, trots att ROI försämrades något för bägge branscher 2016. Även *rörelseresultat-* och *nettoresultatprocenten* försämrades för både sjö- och övrig transport, men kan betecknas som nöjaktig. Både sjötransportbranschen och den övriga transportbranschen har god soliditet. Likviditeten är ganska oförändrad för bägge branscher och bägge har god kassalikviditet och tillfredsställande balanslikviditet.

Tabell 11: Sjötransportbranschens totala resultat- och balansräkningar

	2015	2016
Antal företag	26	27
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro		
Omsättning	820 354	811 221
Förändring i produktlager (ökning+/- minskning-)	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0
Övriga rörelseintäkter	35 708	39 748
Material och tjänster totalt	-243 792	-236 562
Personalkostnader totalt	-159 069	-162 947
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-49 677	-50 688
Övriga rörelsekostnader	-355 155	-355 198
Rörelsevinst (-förlust)	48 369	45 574
Finansiella intäkter och kostnader totalt	455	-2 398
Vinst (-förlust) före extraordinära poster	48 824	43 175
Extraordinära poster totalt	20 094	244
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	68 918	43 419
Bokslutsdispositioner totalt	-20 221	1 074
Direkta skatter totalt	-6 763	-8 817
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	41 934	35 677
BALANSRÄKNING i 1 000 euro		
AKTIVA		
Immateriella tillgångar totalt	7 160	7 828
Materiella tillgångar totalt	588 117	542 058
Placeringar totalt	155 925	139 349
Bestående aktiva	751 202	689 235
Omsättningstillgångar totalt	22 786	22 638
Fordringar totalt	135 109	138 101
Finansiella värdepapper totalt	0	0
Kassa och banktillgodohavanden	226 229	205 409
Rörliga aktiva totalt	384 123	366 148
Aktiva totalt	1 135 326	1 055 382
PASSIVA		
Eget kapital totalt	260 949	264 903
Ackumulerade bokslutsdispositioner	324 281	311 026
Obligatoriska reserveringar totalt	0	0
Långfristigt främmande kapital totalt	322 415	269 868
Kortfristigt främmande kapital totalt	227 682	209 585
Passiva totalt	1 135 326	1 055 382

Tabell 12: Övriga transportbranschens totala resultat- och balansräkning

	2015	2016
Antal företag	37	36
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro		
Omsättning	95 850	93 752
Förändring i produktlager (ökning+/ minskning-)	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0
Övriga rörelseintäkter	2 139	2 228
Material och tjänster totalt	-33 264	-30 402
Personalkostnader totalt	-26 422	-26 849
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-7 450	-8 984
Övriga rörelsekostnader	-22 710	-23 129
Rörelsevinst (-förlust)	8 143	6 615
Finansiella intäkter och kostnader totalt	-983	-1 273
Vinst (-förlust) före extraordinära poster	7 160	5 342
Extraordinära poster totalt	1 938	-1 039
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	9 098	4 303
Bokslutsdispositioner totalt	-2 276	-1 569
Direkta skatter totalt	-845	-579
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	5 977	2 154
BALANSRÄKNING i 1 000 euro		
AKTIVA		
Immateriella tillgångar totalt	580	1 582
Materiella tillgångar totalt	95 180	94 448
Placeringar totalt	5 625	5 502
Bestående aktiva	101 385	101 532
Omsättningstillgångar totalt	991	788
Fordringar totalt	17 585	17 567
Finansiella värdepapper totalt	325	778
Kassa och banktillgodohavanden	6 288	7 571
Rörliga aktiva totalt	25 190	26 704
Aktiva totalt	126 575	128 236
PASSIVA		
Eget kapital totalt	57 190	57 288
Ackumulerade bokslutsdispositioner	13 032	12 715
Obligatoriska reserveringar totalt	0	0
Långfristigt främmande kapital totalt	36 301	38 096
Kortfristigt främmande kapital totalt	20 051	20 137
Passiva totalt	126 575	128 236

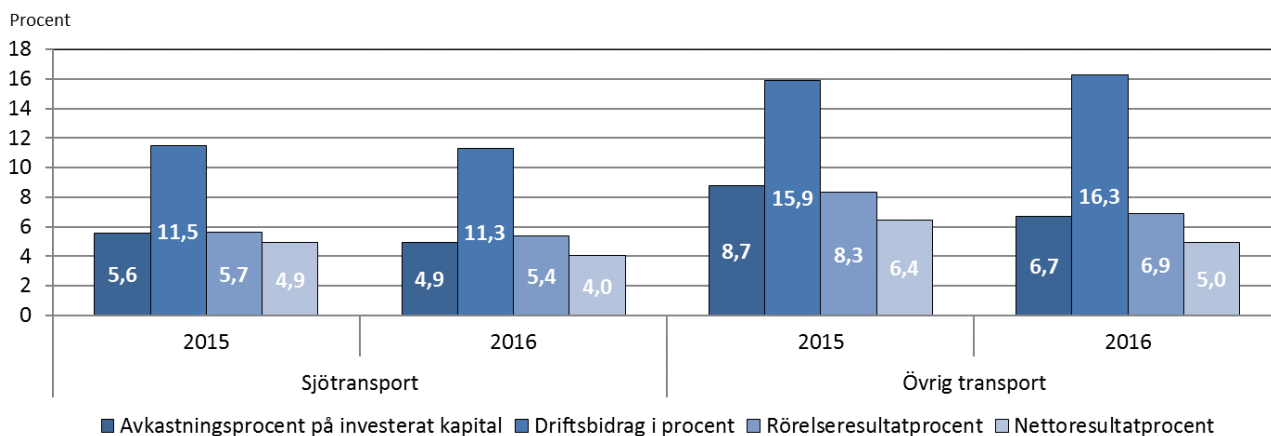
Tabell 13: Sjötransportbranschens nyckeltal

Nyckeltal	2016			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	850 969			
Omsättning i 1 000 euro	811 221			
Avkastningsprocent på investerat kapital	4,9	-0,2	2,9	20,5
Skuldränta	1,9	0,1	1,4	2,4
Driftsbidrag i procent	11,3	2,9	14,3	23,5
Rörelseresultatprocent	5,4	-3,3	2,3	15,1
Nettoresultatprocent	4,0	-4,3	1,5	15,2
Personalkostnader i procent av omsättningen	20,1	15,9	37,3	62,7
Soliditet	54,6	17,0	51,6	88,7
Kassalikviditet	1,6	0,8	1,4	6,6
Balanslikviditet	1,7	0,8	1,4	6,6

Tabell 14: Övriga transportbranschens nyckeltal

Nyckeltal	2016			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	95 980			
Omsättning i 1 000 euro	93 752			
Avkastningsprocent på investerat kapital	6,7	2,2	10,7	30,6
Skuldränta	2,1	0,1	1,6	2,6
Driftsbidrag i procent	16,3	9,7	21,7	43,3
Rörelseresultatprocent	6,9	3,3	9,5	22,2
Nettoresultatprocent	5,0	1,3	6,6	22,9
Personalkostnader i procent av omsättningen	28,6	11,9	29,0	42,8
Soliditet	54,6	21,4	46,7	78,2
Kassalikviditet	1,3	0,8	1,3	6,7
Balanslikviditet	1,3	0,8	1,3	6,7

Figur 10: Transportbranschens resultatnyckeltal år 2015–2016

Fortsatt ökad omsättning för hotell- och restaurangbranschen

I undersökningen omfattades *hotell- och restaurangbranschen* år 2016 av 108 företag, vars antal anställda uppgick till ca 500 personer. Branschen svarade år 2015 för ca 4,2 procent av det totala antalet arbetsplatser på Åland och dess andel av BNP uppgick år 2015 till ca 2,0 procent. Likt fallet med detaljhandeln bör här noteras att den låga BNP-andelen i jämförelse med sysselsättningen tyder på lägre arbetsproduktivitet än i övriga ekonomin. Branschen innefattar restauranger, kaféer, hotell, och andra övernattningsanläggningar. Lönestatistiken för år 2016² visar att hotell- och restaurangbranschen har den lägsta medelåldern av alla analyserade branscher.

Resultat- och balansräkningen för hotell- och restaurangbranschen totalt presenteras i *Tabell 15*. År 2016 omsatte hotell- och restaurangbranschen ca 49 miljoner euro (en ökning med 2,7 procent sedan år 2015). Ökningen innebär att branschen haft sex år i följd av positiv omsättningstillväxt. Dominansen av de större företagen är inte lika tydlig inom hotell- och restaurangbranschen som inom de andra analyserade branscherna, men de tre största företagen står ändå för ca 29 procent av branschens totala omsättning. De stora kostnadsposterna var *personalkostnader totalt* (ca 17,7 miljoner euro) samt *material och tjänster totalt* (ca 15,4 miljoner euro). *Rörelseresultatet* var år 2016 ca 2,7 miljoner euro medan *räkenskapsperiodens resultat* var ca 1,3 miljoner euro (ca 1,2 miljoner euro 2015).

Balansomslutningen var år 2016 ca 66,6 miljoner euro. Den dominerande posten på den aktiva sidan var *materiella tillgångar totalt* med ca 45,7 miljoner euro. Förutom denna var de största posterna *kassa och banktillgodohavanden* (ca 6,5 miljoner euro), *placeringar totalt* (ca 4,9 miljoner euro) samt *fordringar totalt* (ca 4,9 miljoner euro). Det *egna kapitalet* var ca 14,6 miljoner euro och det *främmande kapitalet* ca 51,3 miljoner euro. Detta innebär att hotell- och restaurangbranschen är den bransch som har den lägsta andelen eget kapital av de analyserade branscherna.

Nyckeltalen för hotell- och restaurangbranschen år 2016 presenteras i *Tabell 16*. Lönsamheten för branschen som helhet försämrades något under 2016, men lönsamheten kan ändå totalt sett anses vara nöjaktig. *Avkastningsprocenten på investerat kapital* är högre än *skuldräntan*, vilket är bra. *Driftsbidragsprocenten*, som inom tjänstebanscher borde vara mellan 5–15 procent, ligger på 10,4 procent. *Rörelseresultatprocenten* är nöjaktig för branschen som helhet. *Nettoresultatprocenten* är positiv för branschen som helhet, vilket innebär att den kan betecknas som lönsam. *Personalkostnader i procent av omsättningen* är för hotell- och restaurangbranschen mycket höga (36,1 procent) vilket indikerar att branschen är mycket personalintensiv. *Soliditeten* för hotell- och restaurangbranschen förstärktes 2016 och kan nu betecknas som tillfredsställande. Branschen har trots denna förstärkning fortsättningsvis den lägsta soliditeten av alla analyserade branscher. *Kassalikviditeten* är tillfredsställande och *balanslikviditeten* är svag för branschen som helhet. Båda nyckeltalen är tämligen oförändrade från år 2015.

² Löner inom den privata sektorn 2016 (Statistik 2017:5)

Tabell 15: Hotell- och restaurangbranschens totala resultat- och balansräkning

	2015	2016
Antal företag	104	108
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro		
Omsättning	47 819	49 093
Förändring i produktlager (ökning+/- minskning-)	-16	-88
Tillverkning för eget bruk	0	0
Övriga rörelseintäkter	1 407	1 443
Material och tjänster totalt	-15 586	-15 421
Personalkostnader totalt	-17 264	-17 714
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-2 293	-2 542
Övriga rörelsekostnader	-11 269	-12 068
Rörelsevinst (-förlust)	2 800	2 705
Finansiella intäkter och kostnader totalt	-809	-715
Vinst (-förlust) före extraordinära poster	1 991	1 990
Extraordinära poster totalt	-111	-246
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	1 879	1 744
Bokslutsdispositioner totalt	-69	-59
Direkta skatter totalt	-282	-423
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	1 528	1 262

BALANSRÄKNING i 1 000 euro

AKTIVA

Immateriella tillgångar totalt	1 514	1 407
Materiella tillgångar totalt	42 475	45 704
Placeringar totalt	4 393	4 935
Bestående aktiva	48 382	52 046
Omsättningstillgångar totalt	2 916	3 100
Fordringar totalt	4 847	4 926
Finansiella värdepapper totalt	8	7
Kassa och banktillgodohavanden	4 389	6 521
Rörliga aktiva totalt	12 160	14 554
Aktiva totalt	60 541	66 600

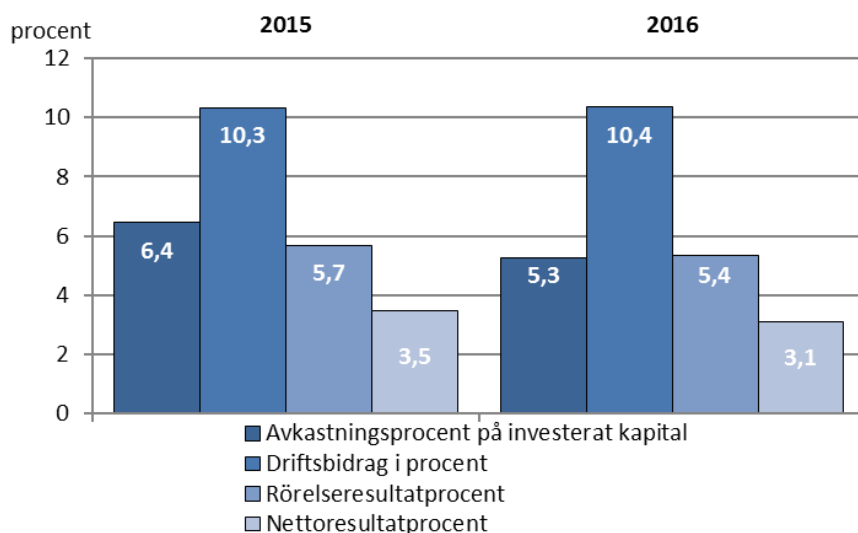
PASSIVA

Eget kapital totalt	10 466	14 617
Ackumulerade bokslutsdispositioner	903	682
Obligatoriska reserveringar totalt	0	0
Långfristigt främmande kapital totalt	32 951	30 326
Kortfristigt främmande kapital totalt	16 221	20 975
Passiva totalt	60 541	66 600

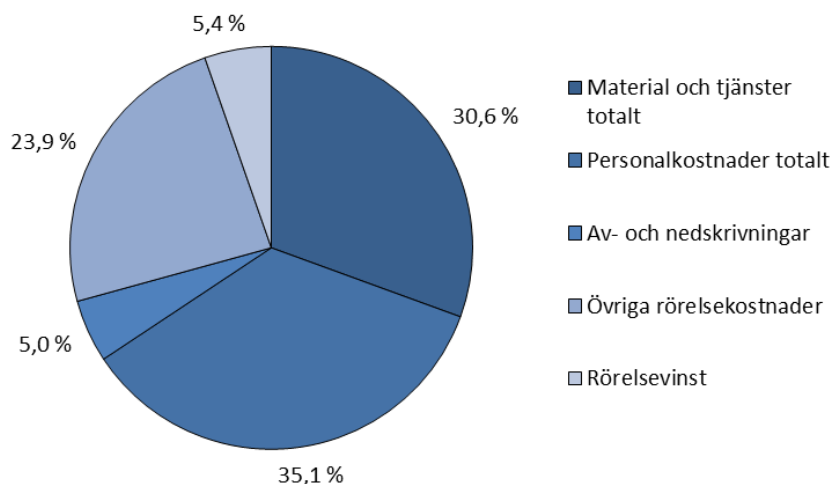
Tabell 16: Nyckeltal för hotell- och restaurangbranschen

Nyckeltal	2016			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	50 536			
Omsättning i 1 000 euro	49 093			
Avkastningsprocent på investerat kapital	5,3	1,1	9,7	35,8
Skuldränta	1,8	0,0	1,2	2,1
Driftsbidrag i procent	10,4	3,3	12,5	30,8
Rörelseresultatprocent	5,4	-0,5	6,4	15,1
Nettoreultatprocent	3,1	-3,4	3,9	10,3
Personalkostnader i procent av omsättningen	36,1	12,1	27,5	39,1
Soliditet	23,0	1,9	24,9	63,1
Kassalikviditet	0,5	0,2	0,7	2,4
Balanslikviditet	0,7	0,4	0,9	2,4

Figur 11: Hotell- och restaurangbranschens resultatnyckeltal

Figur 12: Hotell- och restaurangbranschens rörelseintäkter fördelat på rörelsekostnader och rörelseresultat år 2016

Företagstjänsterna starka men försvagade, personliga tjänster svaga men förstärkta

Tjänstebranschen har här indelats i två huvudgrupper, *företagstjänster* och *personliga tjänster*. Dessa presenteras var för sig. Antal företag i undersökningen som ingick i företagstjänster var 230 stycken år 2016 och antalet anställda uppgick till ca 900. Branschen personliga tjänster bestod av 88 företag år 2016, och dessa sysselsatte tillsammans ca 350 arbetstagare. Branschen består till stor del av företag med ett fåtal anställda, ca tre fjärdedelar av företagen sysselsätter mindre än fem anställda. Sammanlagt omfattar således tjänstebranschen 318 företag som tillsammans sysselsatte ca 1 260 arbetstagare. De anställda inom tjänstebranschen omfattade sammanlagt ca 37,2 procent av det totala antalet arbetsplatser år 2015 (företagstjänster 9,1 procent och personliga tjänster 28,1 procent). BNP för de berörda tjänstenäringarna uppgick till ca 24,4 procent år 2015 (stora delar av den offentliga sektorn ingår i dessa arbetsplats- och BNP-siffror).

Tabell 17 visar resultat- och balansräkningen för företagstjänster medan *Tabell 18* visar resultat- och balansräkningen för personliga tjänster. Branschen företagstjänster uppvisade år 2016 en *omsättning* på ca 149 miljoner euro (en minskning med 0,2 procent från föregående år) medan branschen personliga tjänster uppvisade en omsättning på ca 42,3 miljoner euro (en minskning med 1,5 procent sedan år 2015). De största kostnadsposterna för branschen företagstjänster var *material och tjänster totalt* (ca 58,4 miljoner euro) och *personalkostnader totalt* (ca 51,8 miljoner euro). För branschen personliga tjänster var de största kostnadsposterna *material och tjänster totalt* (16,1 miljoner euro), *övriga rörelsekostnader* (14,2 miljoner euro) samt *personalkostnader totalt* (ca 13,8 miljoner euro). Inom företagstjänster redovisades ett *rörelseresultat* på ca 12,3 miljoner euro, och inom personliga tjänster ca -1,0 miljoner euro. *Räkenskapsperiodens resultat* var för företagstjänster ca 11,4 miljoner euro och för personliga tjänster ca 1,5 miljoner euro.

Balansomslutningen var ca 165 miljoner euro för branschen företagstjänster och ca 43 miljoner euro för branschen personliga tjänster. De största posterna på den aktiva sidan var för företagstjänster *materiella tillgångar totalt* (ca 47 miljoner euro), *fordringar totalt* (ca 43 miljoner euro) samt *placeringar totalt* (ca 29 miljoner euro). För personliga tjänster var de största posterna *materiella tillgångar totalt* (ca 13,3 miljoner euro), *placeringar totalt* (ca 9,8 miljoner euro) samt *kassa och banktillgodohavanden* (ca 9,7 miljoner euro). Det *egna kapitalet* var inom företagstjänster ca 83,1 miljoner euro och inom personliga tjänster ca 11,1 miljoner euro. Det *främmande kapitalet* var inom företagstjänster ca 74,0 miljoner euro och inom personliga tjänster ca 31,7 miljoner euro.

Företagstjänsternas olika nyckeltal presenteras i *Tabell 19*, medan de personliga tjänsternas nyckeltal presenteras i *Tabell 20*. *Avkastningsprocenten på investerat kapital* för både företags- och personliga tjänster ligger på en bra nivå, långt över skuldräntan för branschen. Driftsbidragsprocenten borde inom tjänstebranscherna vara mellan 5–15 procent, och med 14,2 procent respektive 1,7 procent uppfyller företagstjänster detta mål medan personliga tjänster ligger klart under. Rörelseresultat- och nettoresultatprocenten kan betraktas som nöjaktiga för företagstjänster. Personliga tjänster har fortsättningsvis en negativ rörelseresultatprocent, men har förstärkt sin nettoresultatprocent så att den till skillnad från 2015 är positiv (2,6 procent). Både företagstjänster och personliga tjänster har höga *personalkostnader i procent av omsättningen*, nästan i nivå med hotell- och restaurangbranschen. Den blandade typen av företag som ingår i tjänstebranscherna innebär dock att det finns stor variation på denna punkt, särskilt inom företagstjänster. *Soliditeten* för företagstjänster är synnerligen god, medan den för personliga tjänster endast är tillfredsställande. Soliditeten har förstärkts för båda tjänstebranscherna jämfört med 2015.

Tabell 17: Företagstjänsternas totala resultat- och balansräkning

	2015	2016
Antal företag	226	230
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro		
Omsättning	149 122	148 781
Förändring i produktlager (ökning+/- minskning-)	32	0
Tillverkning för eget bruk	2 771	1 919
Övriga rörelseintäkter	6 577	8 754
Material och tjänster totalt	-57 448	-58 405
Personalkostnader totalt	-52 590	-51 752
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-9 478	-9 840
Övriga rörelsekostnader	-26 414	-27 186
Rörelsevinst (-förlust)	12 571	12 270
Finansiella intäkter och kostnader totalt	8 553	2 125
Vinst (-förlust) före extraordinära poster	21 124	14 395
Extraordinära poster totalt	-2 513	-150
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	18 611	14 245
Bokslutsdispositioner totalt	-1 086	-434
Direkta skatter totalt	-2 003	-2 381
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	15 522	11 430
BALANSRÄKNING i 1 000 euro		
AKTIVA		
Immateriella tillgångar totalt	7 081	10 923
Materiella tillgångar totalt	38 961	47 273
Placeringar totalt	32 803	29 190
Bestående aktiva	78 845	87 386
Omsättningstillgångar totalt	5 385	5 781
Fordringar totalt	37 666	42 908
Finansiella värdepapper totalt	3 712	3 695
Kassa och banktillgodohavanden	26 417	25 186
Rörliga aktiva totalt	73 181	77 569
Aktiva totalt	152 026	164 955
PASSIVA		
Eget kapital totalt	71 075	83 131
Ackumulerade bokslutsdispositioner	8 074	7 776
Obligatoriska reserveringar totalt	244	0
Långfristigt främmande kapital totalt	31 893	26 756
Kortfristigt främmande kapital totalt	40 739	47 293
Passiva totalt	152 026	164 955

Tabell 18: Personliga tjänsternas totala resultat- och balansräkning

	2015	2016
Antal företag	81	88
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro		
Omsättning	42 936	42 310
Förändring i produktlager (ökning+/ minskning-)	-1	-8
Tillverkning för eget bruk	0	0
Övriga rörelseintäkter	1 962	2 577
Material och tjänster totalt	-17 346	-16 059
Personalkostnader totalt	-13 552	-13 810
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-1 616	-1 765
Övriga rörelsekostnader	-13 226	-14 236
Rörelsevinst (-förlust)	-842	-989
Finansiella intäkter och kostnader totalt	200	2 589
Vinst (-förlust) före extraordinära poster	-643	1 599
Extraordinära poster totalt	150	271
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	-493	1 871
Bokslutsdispositioner totalt	-22	-1
Direkta skatter totalt	-483	-410
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	-998	1 460
BALANSRÄKNING i 1 000 euro		
AKTIVA		
Immateriella tillgångar totalt	921	1 230
Materiella tillgångar totalt	9 659	13 255
Placeringar totalt	10 004	9 822
Bestående aktiva	20 584	24 307
Omsättningstillgångar totalt	3 577	3 969
Fordringar totalt	3 664	4 111
Finansiella värdepapper totalt	929	945
Kassa och banktillgodohavanden	9 213	9 685
Rörliga aktiva totalt	17 382	18 710
Aktiva totalt	37 967	43 017
PASSIVA		
Eget kapital totalt	8 512	11 073
Ackumulerade bokslutsdispositioner	96	197
Obligatoriska reserveringar totalt	0	0
Långfristigt främmande kapital totalt	16 352	16 764
Kortfristigt främmande kapital totalt	13 007	14 983
Passiva totalt	37 967	43 017

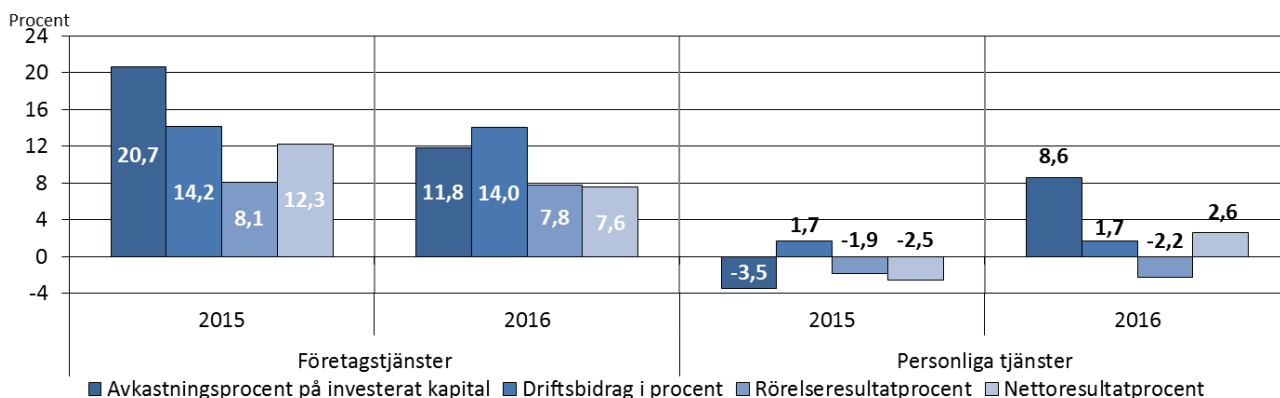
Tabell 19: Företagstjänsternas nyckeltal

Nyckeltal	2016			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	157 535			
Omsättning i 1 000 euro	148 781			
Avkastningsprocent på investerat kapital	11,8	1,5	14,1	34,0
Skuldränta	0,9	0,0	0,1	1,1
Driftsbidrag i procent	14,0	4,5	15,1	32,3
Rörelseresultatprocent	7,8	1,2	9,6	27,3
Nettoresultatprocent	7,6	0,5	8,6	24,2
Personalkostnader i procent av omsättningen	34,8	3,0	31,3	58,4
Soliditet	55,1	31,4	57,8	83,0
Kassalikviditet	1,5	1,0	2,1	5,8
Balanslikviditet	1,6	1,1	2,2	6,5

Tabell 20: Personliga tjänsternas nyckeltal

Nyckeltal	2016			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	44 888			
Omsättning i 1 000 euro	42 310			
Avkastningsprocent på investerat kapital	8,6	-1,5	11,3	39,8
Skuldränta	1,7	0,0	0,8	2,0
Driftsbidrag i procent	1,7	2,3	9,7	21,9
Rörelseresultatprocent	-2,2	-1,0	4,5	15,7
Nettoresultatprocent	2,6	-1,7	3,6	14,3
Personalkostnader i procent av omsättningen	32,6	6,8	30,7	45,8
Soliditet	26,2	7,6	47,1	76,5
Kassalikviditet	1,0	0,5	1,6	4,8
Balanslikviditet	1,2	0,8	2,0	5,4

Figur 13: Tjänstebranschens resultatnyckeltal år 2015–2016

Bilaga 1: Näringsgrensindelning enligt NI 2008

Indelning enligt de företagsgrenar som ingår i undersökningen. Observera att fram till statistikår 2007 genomfördes branschindelningen enligt näringsgrensindelningen NI 2002, vilket innebär att förändringar i strukturen i de olika branscherna kan förekomma.

För att ge en jämförande bild har statistiken för år 2008 även tagits fram enligt den äldre branschindelningen, denna statistik finns publicerad i våra databaser på:

https://pxweb.asub.ax/PXWeb/pxweb/sv/Statistik/Statistik_FO/

Följaktligen är inte de branschvisa uppgifterna jämförbara med statistik publicerade före 2008.

Tillverkningsindustri

- 08: Annan utvinning av mineral
- 09: Service till utvinning
- 10: Livsmedelsframställning
- 11: Framställning av drycker
- 13: Textilvarutillverkning
- 16: Tillverkning av trä och varor av trä, kork, rotting o.d. utom möbler
- 18: Grafisk produktion och reproduktion av inspelningar
- 20: Tillverkning av kemikalier och kemiska produkter
- 22: Tillverkning av gummi- och plastvaror
- 23: Tillverkning av andra icke-metalliska mineraliska produkter
- 24: Stål- och metallframställning
- 25: Tillverkning av metallvaror utom maskiner och apparater
- 26: Tillverkning av datorer, elektronikvaror och optik
- 27: Tillverkning av elapparatur
- 28: Tillverkning av övriga maskiner
- 31: Tillverkning av möbler
- 32: Annan tillverkning
- 33: Reparation och installation av maskiner och apparater
- 35: Försörjning av el, gas, värme och kyla
- 36: Vattenförsörjning
- 37: Avloppsrening
- 38: Avfallshantering; återvinning

Byggverksamhet

- 41: Byggande av hus
- 42: Anläggningsarbeten
- 43: Specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet

Partihandel

- 45311: Parti- och provisionshandel med reservdelar och tillbehör till motorfordon
- 46: Parti- och provisionshandel utom med motorfordon

Detaljhandel

- 45: Handel samt reparation av motorfordon och motorcyklar
- 47: Detaljhandel utom med motorfordon och motorcyklar

Sjötransport

50: Sjötransport

Övrig transport

49: Landtransport; transport i rörsystem

51: Lufttransport

52: Magasinering och stödtjänster till transport

53: Post- och kurirverksamhet

Hotell- och restaurangverksamhet

55: Hotell- och logiverksamhet

56: Restaurang-, catering och barverksamhet

Företagstjänster

58: Förlagsverksamhet

59: Film-, video- och tv-programverksamhet, ljudinspelningar och fonogramutgivning

60: Planering och sändning av program

61: Telekommunikation

62: IT-tjänster

63: Informationstjänster

69: Juridisk och ekonomisk konsultverksamhet

70: Verksamheter som utövas av huvudkontor; konsulttjänster till företag

71: Arkitekt- och teknisk konsultverksamhet; teknisk provning och analys

72: Vetenskaplig forskning och utveckling

73: Reklam och marknadsundersökning

74: Annan verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik

75: Veterinärverksamhet

77: Uthyrning och leasing

78: Arbetsförmedling, bemanning och andra personalrelaterade tjänster

79: Resebyrå- och researrangörsverksamhet och andra resetjänster och relaterade tjänster

80: Säkerhets- och bevakningsverksamhet

81: Fastighetsservice samt skötsel och underhåll av grönytor

82: Kontorstjänster och andra företagstjänster

Personliga tjänster

85: Utbildning

86: Hälso- och sjukvård

87: Vård och omsorg med boende

88: Öppna sociala tjänster

90: Konstnärlig och kulturell verksamhet samt nöjesverksamhet

91: Biblioteks-, arkiv- och museiverksamhet m.m.

92: Spel- och vadhållningsverksamhet

93: Sport-, fritids- och nöjesverksamhet

95: Reparation av datorer, hushållsartiklar och personliga artiklar

96: Andra konsumenttjänster

Bilaga 2: Definition av nyckeltalen i bokslutsstatistik

I det här dokumentet definieras och förklaras de nyckeltal som används i ÅSUBs bokslutsstatistik. Samtliga nyckeltal är sådana som går att räkna fram från företagets offentliga årsredovisningar.

Allmän definition av resultaträkningens poster

Nyckeltal som baseras på resultaträkningens poster har uträknats enligt följande justerade resultaträkning:

Omsättning

+ rörelsens övriga intäkter

Rörelsens intäkter totalt

+ tillverkning för eget bruk

- inköp

+/- lagerförändring

- köpta tjänster

- personalkostnader

- övriga rörelsekostnader

Driftsbidrag

- avskrivningar och nedskrivningar

Rörelseresultat

+/- finansiella intäkter och -kostnader

- skatter

Nettoresultat

+/- extraordinära intäkter och kostnader

Bruttoresultat

+/- bokslutsdispositioner

Periodens resultat

De nyckeltal som baseras enbart på resultaträkningen är uträknade i relation till rörelsens totala intäkter³ (omsättning + rörelsens övriga intäkter).

Nyckeltal

Nyckeltalen är indelade i olika block beroende på användningsområdet. Det första blocket tar fasta på lönsamheten i företaget genom att redovisa avkastningen på kapitalet. För företag med stor balansomslutning är avkastningen det mest centrala måttet och de övriga måtten kan ses som förklaringar till avkastningsmättet. Blocket resultatstruktur är möjligtvis mer intressant för kunskapsintensiva företag med liten balansomslutning, men övriga nyckeltal som beskriver kostnads- och intäktsstrukturen är givetvis också av intresse. Nyckeltalet omsättning per anställd ingår inte i resultatstrukturen på grund av att en stor del av företagen är enmansföretag utan anställda.

³ Definitionen följer den rekommendation som Företagsanalytkommissionen givit i sin handbok Företagsanalysens relationstal 1999, Företagsanalytkommissionen, Gaudeamus, Helsingfors.

Lönsamhetsstruktur

Avkastning på investerat kapital⁴

Definition: $(\text{Nettoresultat} + \text{räntekostnader} + \text{övriga kostnader för främmande kapital}) / (\text{räntebelagt främmande kapital} + \text{eget kapital} + \text{frivilliga reserveringar}) * 100$.

Måttet är ett lönsamhetstal som ställer företagets resultat i förhållande till kapitalet. Avkastningen eller räntabiliteten visar hur effektivt företaget utnyttjar sina investeringar för att skapa vinst i företaget. Genom att avkastningen påverkas av hela företagets verksamhet kan denna förbättras genom att se över faktorer såsom prissättning, rationalisering, investeringar och resursutnyttjande. Företagens räntekostnader dras inte av resultatet då de utgör avkastningen på det främmande kapital som företagen utnyttjar. Måttet kan med fördel användas vid jämförelse mellan företag trots att deras finansiering skiljer sig åt. En exakt nivå på avkastningens storlek är svårt att ge men den bör överstiga företagets skuldränta (finansiella kostnader i procent av de totala skulderna), det är i längden ohållbart att avkastningen på det kapital rörelsen anskaffat är mindre än vad ersättningen för det till långivare är.

Skuldränta

Definition: $\text{Finansiella kostnader} / \text{totala skulder} * 100$

Företagets skuldränta visar den genomsnittliga räntebelastningen på de totala skulderna och skall inte förväxlas med bankräntan. En låg skuldränta betyder att företaget har en större andel leverantörsskulder och därmed jämförbara icke räntebärande skulder, vilket gör företaget mindre känsligt för eventuella fluktuationer i marknadsräntorna. En hög skuldränta gör företaget mer räntekänsligt och eventuella ränteförändringar påverkar direkt företagets lönsamhet.

Skillnaden mellan avkastningen på investerat kapital och skuldräntan kallas riskbuffert och visar vilken nedgång i avkastningen och/eller uppgång i skuldräntan som företaget kan bära utan att på sikt förlora på sin skuldfinansiering.

Resultatstruktur

Resultatstrukturen används för att ge företag med liten balansomslutning, t ex konsultföretag vars tillgångar till större delen består av humankapital i stället för reall kapital (materiella tillgångar), mer relevanta lönsamhetsuppgifter än vad avkastningsmått ger. För dessa företag visar marginalmått istället för avkastningsmått företagets effektivitet. För att få indikationer inom vilket område i företaget eventuella problem uppstår, i dess huvudsakliga rörelse eller i företagets finansiering, kan en jämförelse mellan rörelsemarginalen och nettomarginalen göras.

⁴ ROI, *return on investment*

Driftsbidragsprocent

Definition: Driftsbidraget i procent av rörelsens totala intäkter

Driftsbidraget visar hur stor del av omsättningen som återstår till avskrivningar, räntor, skatt och vinster. Måttet är bra för jämförelse över tid för ett och samma företag men mindre lämpligt för jämförelse mellan företag eftersom storleken på måttet i regel varierar mellan olika typer av branscher och företag. Relationstalens jämförbarhet försvåras också av att företagen kan välja att hyra eller äga sina produktionstillgångar. Äger företaget tillgångarna upptas kostnaderna för dessa som avskrivningar och finansiella kostnader i resultaträkningen efter driftsbidraget och väljer företaget att hyra produktionsmedlen upptas kostnaden för dessa i rörelsens övriga kostnader och ingår då i driftsbidraget. Företagsanalyskommissionen har utgett riktgivande intervall för driftsbidragsprocenten och de är som följer:

Industrin 10 – 25 %

Handeln 2 – 10 %

Tjänstebranschen 5 – 15 %

Rörelseresultatprocent⁵

Definition: Rörelseresultat i procent av rörelsens totala intäkter

Rörelsemarginalen visar vilket procentuellt bidrag varje omsättningseuro ger för att täcka räntekostnader, skatter och en acceptabel vinst. Nyckeltalet påverkas inte av hur företaget har finansierats. Vid tolkning av talet bör man tänka på om företaget hyr eller äger sina tillgångar. Generellt kan en lägre marginal accepteras ifall företaget hyr sina tillgångar, då behövs inte en så stor marginal för att täcka räntekostnader för lokaler och maskiner som om de är finansierade med främmande kapital. Vid bedömning av rörelseresultatet kan följande normvärden vara riktgivande:

Över 10 % god

5 – 10 % nöjaktig

under 5 % svag

Nettoresultatprocent⁶

Definition: Nettoresultat i procent av rörelsens totala intäkter

Nettomarginalen visar det procentuella överskottet varje omsättningseuro ger efter rörelsens kostnader, avskrivningar, räntekostnader och skatt. Den ger ett mått på vinsten per omsättningseuro. Precis som de övriga resultatmått lämpar det sig mindre bra för jämförelse mellan företag men är lämpligt för jämförelse över tid inom företaget. Ett mått på bidragets miniminivå beror på företagets målsättningar beträffande åtgärder för att förstärka

⁵ Rörelsemarginal

⁶ Nettomarginal

kapitalstrukturen och eventuell vinstutdelning. För att ett företag skall betecknas som lönsamt bör nettoresultatet vara positivt.

Intäkts- och kostnadsstruktur

Personalkostnader i procent av omsättningen

Definition: Personalkostnader totalt / omsättningen * 100

Måttet används för att ge en övergripande bild av personalkostnadernas nivå i förhållande till försäljningen och visar på företagets arbetskraftsintensitet. I personalintensiva företag är lönsamheten beroende av att personalkostnaderna inte stiger i snabbare takt än försäljningen. Relationstalet ger en bättre bild över verksamhetens utveckling om de redovisas över tiden (trendanalys) för ett och samma företag och är inte lämpligt för jämförelse mellan företag eftersom grad av mekanisering, förädling och service varierar mellan företagen. Använder sig företaget av inhyrd arbetskraft avspeglas inte dessa kostnader bland personalkostnaderna.

Kapitalstruktur

Blocket är centralt för alla typer av verksamheter och branscher då det belyser företagets finansiering med eget och lånat kapital, samt betalningsberedskapen på lång och kort sikt.

Soliditetsprocent⁷

Definition: [Eget kapital + frivilliga reserveringar totalt] / [balansomslutning – erhållna förskottsbetalningar (kort- och långfristiga)] * 100

Soliditeten visar på företagets stabilitet och mäter dess betalningsförmåga på lång sikt genom att det egna kapitalet sätts i relation till totalt kapital. Ökar det egna kapitalet mer än de totala skulderna förbättras soliditeten. Har företaget en låg soliditet kan däremot några år av resultatförsämringar orsaka en krisartad situation för företaget, en försämrad soliditet i kombination med låg tillväxt är en ogynnsam utveckling. Soliditeten påverkas dock inte endast av resultatet eller lönsamheten. Ägarnas uttag ur företaget minskar det egna kapitalets tillväxt vilket måste kompenseras med ökad lönsamhet samtidigt som ett tillskott från ägarna ökar det egna kapitalet vilket i sin tur minskar kravet på en ökad lönsamhet. Företag som ingår i koncerner som dotterbolag har ofta en låg soliditet, varför de borde studeras tillsammans med koncernens övriga bolag. De normvärden som Företagsanalyskommissionen ger för soliditeten är:

Över 40 % god

20 – 40 % tillfredsställande

under 20 % svag

⁷ Soliditetsgrad

Kassalikviditet⁸

Definition: $\text{Finansieringstillgångar} / (\text{kortfristigt främmande kapital} - \text{erhållna förskott})$

Måttet visar på förhållandet mellan finansieringstillgångarna och de kortfristiga skulderna. En god kassalikviditet betyder att de kortfristiga skulderna kan betalas bort omedelbart förutsatt att tillgångarna direkt kan omvandlas till kontanter. Företaget har vanligtvis inte samma antal kreditdagar på de kortfristiga skulderna och tillgångarna, de är av olika "likviditet", samtidigt som relationstalet baseras på bokslutsdagens läge, vilket gör måttet relativt onyanserat. En likviditetsbudget ger bättre information ifall kassalikviditeten är oroväckande låg. En tumregel gällande nivån på kassalikviditeten är att den skall vara större än 1. För handelsföretag kan en lägre siffra accepteras då de kan omsätta sitt varulager till likvida medel i takt med att skulder förfaller till betalning. För dessa handelsföretag (exempelvis livsmedelsbutiker) som oftast säljer kontant ur sitt varulager säger balanslikviditeten mer om den kortfristiga betalningsförmågan än kassalikviditeten. Företagsanalytiskommisionens riktvärden är följande:

Över 1 god

0,5 – 1 tillfredsställande

under 0,5 svag

Balanslikviditet

Definition: $(\text{Omsättningstillgångar} + \text{finansieringstillgångar}) / \text{kortfristigt främmande kapital}$.

Måttet visar kvoten mellan omsättningstillgångar, finansieringstillgångar och kortfristiga skulder. Måttet bör vara större än 1. Balanslikviditetsmättet skiljer inte mellan olika typer av likvida medel och visar inte betalningsförmågan lika bra som kassalikviditeten. Består tillgångarna till stor del av varulager kan det vanligtvis inte omsättas omedelbart i likvida medel och kanske inte till en skälig ersättning. En jämförelse mellan skillnaden i kassa- och balanslikviditet ger en bild av företagets effektivitet gällande lagerhållning och försäljning. Är skillnaden mellan de båda likviditetsmåten stor binder företaget mer pengar än nödvändigt i lagret och risk för inkurans och höga räntekostnader som påverkar lönsamheten kan uppstå. För balanslikviditeten anger Företagsanalytiskommisionen följande riktvärden:

Över 2 god

1 – 2 tillfredsställande

under 1 svag

⁸ Quick ratio

ÅS
UP

Ålandsvägen 26
PB 1187

AX - 22 111 MARIEHAMN